

Na temelju točke 55. Programa aktivnosti u provedbi posebnih mjera zaštite od požara od interesa za Republiku Hrvatsku u 2011. godini (Narodne novine br. 29/11) Državna uprava za zaštitu i spašavanje podnosi

IZVJEŠĆE

o realizaciji Programa aktivnosti u provedbi posebnih mjera zaštite od požara od interesa za Republiku Hrvatsku u 2011. godini

UVOD

Program aktivnosti u provedbi posebnih mjera zaštite od požara od interesa za Republiku Hrvatsku u 2011. godini (u daljnjem tekstu: Program aktivnosti) donijela je Vlada Republike Hrvatske na sjednici održanoj 13. siječnja 2011. godine, a isti je objavljen u Narodnim novinama broj 29/2011.

U ovom izvješću daje se osvrt na provedbu posebnih mjera zaštite od požara za točke Programa aktivnosti sukladno zadaćama pojedinih nositelja.

Državna uprava za zaštitu i spašavanje (u daljnjem tekstu: DUZS) zadužena je za koordinaciju, praćenje, usklađivanje i usmjeravanje aktivnosti svih subjekata provedbe zadaća Programa aktivnosti. Na taj način su povezani operativni, organizacijski i zapovjedni segmenti sustava zaštite i spašavanja, a u suradnji s inspekcijским službama drugih ministarstava pojačani su nadzori provedbe zadaća Programa aktivnosti. Sukladno tome, olakšano je praćenje i koordinacija aktivnosti u pripremi i provedbi zadaća iz ovogodišnjega Programa aktivnosti, prikupljanje i obrada podataka te izvješćivanje.

PREGLED REALIZACIJE PROGRAMA AKTIVNOSTI

Ovo konačno izvješće koje izrađuje DUZS temelji se na izvješćima svih izvršitelja zadataka i sudjelovatelja u realizaciji Programa aktivnosti. Posebno ističemo aktivnosti gdje su nositelji Državna uprava za zaštitu i spašavanje, Ministarstvo unutarnjih poslova, Ministarstvo obrane i Hrvatska vatrogasna zajednica.

- 1. Državna uprava za zaštitu i spašavanje** realizirala je slijedeće aktivnosti:
 - a)** sukladno točki 11. Programa aktivnosti organiziran je i održan radni sastanak sa svim izvršiteljima zadaća Programa aktivnosti. Na sastanku su bili nazočni predstavnici izvršitelja zadaća.

Svi predstavnici izvršitelja podnijeli su pismena izvješća o tijeku provedbe zadaća u njihovoj nadležnosti pri čemu je istaknut visok stupanj ostvarenja zadaća.

- b)** prema odredbi točke 15. ažuriran je Državni plan angažiranja vatrogasnih snaga i snaga koje sudjeluju u gašenju požara (u daljnjem tekstu: Državni plan). Državni plan se sastoji od slijedećih dokumenata:
- Plan intervencija kod velikih požara otvorenog prostora na teritoriju Republike Hrvatske (NN br. 25/01.)
 - Odluka o imenovanju zamjenika zapovjednika, članova i zamjenika članova Vatrogasnog zapovjedništva Republike Hrvatske te zapovjednika, zamjenika zapovjednika, članova i zamjenika članova Operativnog vatrogasnog zapovjedništva priobalja i kontinentalnog dijela Republike Hrvatske
 - Plan dislokacije vatrogasnih snaga za 2011. godinu
 - Plan uporabe Oružanih snaga Republike Hrvatske u protupožarnoj sezoni 2011.
 - Plan angažiranja sezonskih vatrogasaca
 - Plan angažiranja vatrogasnih postrojbi DVD-a
 - Plan osposobljavanja pripadnika interventne vatrogasne postrojbe iz sastava JVP i DVD-a
 - Plan osposobljavanja dočasnika i časnika OS RH za gašenje požara raslinja
 - Standardni operativni postupak za djelovanje jedinstvenog operativno-komunikacijskog centra 112 kod požara otvorenog prostora
 - Standardni operativni postupci o načinu rada Vatrogasnog operativnog središta u provedbi zadaća za potrebe Vatrogasnog zapovjedništva RH
 - Standardni operativni postupci o načinu rada županijskih vatrogasnih zapovjednika i županijskih vatrogasnih operativnih centara
 - Standardni operativni postupci o načinu rada posada zrakoplova te operativnog vatrogasnog zapovjedništva OS RH
 - Standardni operativni postupak između Državne uprave za zaštitu i spašavanje i Ministarstva sigurnosti Bosne i Hercegovine o pružanju prekogranične pomoći u gašenju požara otvorenog prostora
 - Naputak za korištenje elektroničkih komunikacija operativnih snaga zaštite i spašavanja tijekom protupožarne i turističke sezone

- Planovi zaštite od požara za otoke Korčulu, Lastovo, Mljet, Brač, Hvar, Vis, Šoltu i Dugi otok, poluotoci Pelješac i Prevlaka, te Grad Vodice i općinu Tisno.

Sukladno Državnom planu i procjeni vatrogasnog zapovjedništva RH tijekom lipnja, srpnja, kolovoza i rujna 2011. godine provodile su se redovne dislokacije vatrogasaca, vatrogasne tehnike i opreme na ugrožena područja. Vatrogasne snage i tehnika bile su raspoređene na ukupno 24 ugroženije lokacije priobalja. Dislokacije vatrogasnih snaga obavljane su od 29. lipnja u 7 smjena po 15 dana, a završetak je bio 30. rujna. Na priobalni dio Republike Hrvatske dislocirano je 61 vatrogasno vozilo s ukupno i 1 209 vatrogasaca. Uz lokalne snage gasitelja te DIP (državna intervencijska postrojba – DUZS-a), tijekom ljeta (lipanj – rujna) na području priobalja dodatno je angažirano i 1.000 sezonski zaposlenih vatrogasaca koji su bili raspoređeni u profesionalnim i dobrovoljnim vatrogasnim postrojbama, te DIP.

Potrebno je još naglasiti da značajniji broj požara (265) zabilježen i u prvoj polovini mjeseca listopada pa je 15. listopada obavljena i izvanredna dislokacija vatrogasnih snaga na gašenje požara kod mjesta Podgora. Izvanredno je iz susjednih županija i kontinentalnog dijela Republike Hrvatske dislocirano 187 vatrogasaca i 43 vatrogasna vozila. Izvanredna dislokacija vatrogasnih vozila i vatrogasaca iz kontinentalnog dijela Republike Hrvatske obavljena je i na gašenje požara na otoku Braču 14. srpnja 2011. .

Tijekom požarne sezone, Vatrogasno operativno središte DUZS-a bilo je iz sjedišta u Zagrebu redislocirano u Centar za koordinaciju gašenja šumskih požara u Divuljama. Središte je obavljalo koordinaciju zemaljskih i zrakoplovnih vatrogasnih snaga na cijelom priobalju i komunikaciju s Operativnim vatrogasnim zapovjedništvom OSRH (također u Divuljama), čime je uspostavljena je čvrsta koordinacija s MORH-om. Nadalje, Središte je putem Državnog centra 112 svakodnevno o situaciji na požarištima izvješćivalo Centar u Bruxellesu - (Monitoring Information Center - MIC), a jednom tjedno DUZS je putem video konferencije davao prikaz tjednih događanja u Republici Hrvatskoj. Uz navedeno djelatnici Kabineta ravnatelja DUZS su u 24 satnom dežurstvu obavljali medijsko praćenje protupožarne sezone i pravovremeno informirali javnost.

- c) Prije početka požarne sezone i tijekom ljeta glavni vatrogasni zapovjednik je održao niz koordinacijskih sastanaka sa županijskim vatrogasnim

zapovjednicima u svezi pripreme i provedbe zadaća Programa aktivnosti, a 16. studenog 2011. godine održan je završni sastanak na kojemu je proanalizirana požarna sezona i provedba Državnog plana kao sastavnog dijela Programa aktivnosti u 2011. godini. Na istom sastanku razmatrani su prijedlozi za novi Program aktivnosti u 2012. godini. Održan je i niz radnih sastanaka s Ministarstvom obrane, Ministarstvom unutarnjih poslova, Hrvatskim šumama i Hrvatskom vatrogasnom zajednicom u vezi provedbe zajedničkih zadaća. O realizaciji zadaća Programa aktivnosti, Vlada Republike Hrvatske je izvještena pisanim izvješćem sredinom svibnja 2011.

- d)** sukladno točki 8. (vježbe zaštite i spašavanja) izvedeno je niz vatrogasnih vježbi i vježbi zaštite i spašavanja. U mjesecu zaštite od požara (svibanj), održana je vježba "Kamešnica 2011." kojom prilikom je uvježban sustav djelovanja zračnih i zemaljskih snaga. Tijekom mjeseca svibnja provedena je i vježba „Straško 2011.“ na području Ličko-senjske županije u auto kampu Straško – Novalja na otoku Pagu s ciljem provjere koordinacije izvršne vlasti lokalne zajednice i gotovih snaga zaštite i spašavanja. Dana 13. listopada održana je i državna vježba traganja i spašavanja iz ruševina „Kupari 2011“. U vježbi je sudjelovalo 120 pripadnika vatrogastva i zaštite i spašavanja.
- e)** temeljem Planova nadzora i provedbe zadaća subjekata (ministarstva, javne ustanove, poglavarstva županija, gradova i općina) Programa aktivnosti, (točke 17. do 26.), dobivena su izvješća o realiziranim zadaćama nadzora i preventivnim aktivnostima koje su provedene u suradnji s područnim uredima zaštite i spašavanja i ostalim subjektima sustava zaštite i spašavanja.
- f)** U suradnji s Ministarstvom unutarnjih poslova ažurirane su Procjene i Planovi zaštite od požara za otoke Korčulu, Mljet, Vis, Lastovo, Dugi Otok, Brač, Hvar i Šoltu, poluotoke Pelješac i Prevlaka, Grad Vodice i općinu Tisno. Na tim lokacijama djelovale su sezonske privremene vatrogasne postrojbe.
- g)** Temeljem točke 38. Državni hidrometeorološki zavod je aktivno provodio operativne i razvojne poslove: izračune indeksa opasnosti, vremenske prognoze kao i dostupnost ostalih prognostičkih produkata za potrebe cijelog sustava zaštite i spašavanja.
- h)** Sukladno prijedlogu županijskih vatrogasnih zapovjednika i prema odredbi točke 35. zapisnički su utvrđeni i otklonjeni nedostaci na vozilima (predviđenih za dislokacije na ugrožena područja), opremi i tehnici prije

početka požarne sezone. Po završetku požarne sezone DUZS izvršila je vatrogasnim postrojbama refundacije financijskih sredstava za popravke oštećenih vatrogasnih vozila i opreme. DUZS je obavljao i interventne popravke vatrogasnih vozila i opreme tijekom provedbe dislokacije vatrogasnih snaga i obavio nabavu vatrogasne opreme za gašenje i spašavanje i osobne zaštitne opreme.

- i) Sukladno sklopljenim međudržavnim Sporazumima o međusobnoj ispomoći kod velikih nesreća (točka 39.), obavljeni su kontakti s Bosnom i Hercegovinom na razini veleposlanstava u svezi utvrđivanja standardnih operativnih postupaka oko nesmetanog prijelaza državnih granica zemaljskih i zračnih snaga kod velikih požara na graničnom području. Dana 15. travnja 2011. u Zagrebu održan 6. bilateralni sastanak Stalnog mješovitog povjerenstva za provedbu Sporazuma između Vlade Republike Hrvatske i Vijeća ministara BiH o suradnji od prirodnih i civilizacijskih katastrofa na kojem je istaknuta važnost čvrstih kontaktnih točaka-osoba na obje strane u gašenju požara.
- j) Planom osposobljavanja (točka 40.) provedeno je dodatno osposobljavanje i trenaža. Za 2011. godinu programom osposobljavanja i trenaže je obuhvaćeno ukupno 1 723 profesionalna i dobrovoljna vatrogasaca iz kontinentalnog dijela Republike Hrvatske i 1 192 profesionalna i dobrovoljna vatrogasaca iz vatrogasnih postrojbi priobalnog dijela RH. Nadalje, u Učilištu vatrogastva i zaštite i spašavanja provedeno je i osposobljavanje za 23 časnika i dočasnika Oružanih snaga RH koji sudjeluju u radu Namjenski organiziranih snaga vojske. Osim toga, provedeno je i osposobljavanje stožera zaštite i spašavanja, vatrogasnih zapovjedništava i zapovjedništava civilne zaštite za 8 županija i 4 grada. U svrhu poboljšanja komunikacijskih vještina 211 službenika centara 112 obavljeno je 44 radionice za upravljanje stresom i trening komunikacijskih vještina.

2. Ministarstvo obrane, realiziralo je slijedeće aktivnosti:

- a. U skladu s obvezama iz točke 8. Programa aktivnosti, Protupožarne namjenski organizirane snage Oružanih snaga Republike Hrvatske (PP NOS OS RH) u suradnji s Državnom upravom za zaštitu i spašavanje (DUZS) i Hrvatskom vatrogasnom zajednicom (HVZ) sudjelovale su u izradi Elaborata vježbe te u pripremama i provedbi protupožarne vježbe "Kamešnica 2011"

koja je održana 27. svibnja 2011. Cilj vježbe bio je provjera koordinacije snaga zaštite i spašavanja kao dijela priprema za ljetnu protupožarnu sezonu u 2011. godini. Osim navedenog u koordinaciji DUZS-a i Z PP NOS OS RH provedena je vježba "Grgur 2011" (vježba vatrogasnih snaga Primorsko goranske i Ličko senjske županije). Vježba se održala 12. svibnja 2011. na otoku Grguru (kod otoka Raba), a u vježbi su sudjelovale javne vatrogasne postrojbe Rijeke, Opatije i Krka. Oružane snage Republike Hrvatske angažirale su jedan zrakoplov Canadair CL-415, jedan air tractor 802A i jedan helikopter Mi-8 MTV1. Provedena je i vježba "Ljeto 2011" koja je pokazala visoku osposobljenost i spremnost PP NOS OS RH za provedbu zadaća u PP sezoni.

- b.** S operaterima zračnih luka i zračnih pristaništa utvrđeni su načini postupanja pri korištenju usluga i prostora bez naknade za avione i helikoptere koji se koriste u akcijama gašenja požara (točka 10. Programa aktivnosti).
- c.** Dana 26. travnja 2011. u DUZS-u je održan sastanak na temu "Pripreme protupožarne sezone za 2011. godinu". Na sastanku je bio nazočan načelnik Glavnog stožera Oružanih snaga Republike Hrvatske, general pukovnik Drago Lovrić sa suradnicima.
- d.** U skladu s točkom 25. Programa aktivnosti koja se odnosi na kontinuirano uvođenje novih metoda, tehnika i tehnologija za gašenje požara i protupožarnu zaštitu u tijeku je postupak u svezi uvođenja u uporabu protupožarnog uređaja Bamby Bucket.
- e.** U svezi obveza iz točke 31. Programa aktivnosti, 8. travnja 2011. načelnik Glavnog stožer Oružanih snaga Republike Hrvatske donio je Operativni plan angažiranja Oružanih snaga Republike Hrvatske u gašenju šumskih požara u 2011. godini. Pravovremeno je izdana i Zapovijed za provedbu aktivnosti u protupožarnoj sezoni u 2011. godini.
- f.** PP NOS OS RH u 2011. godini bio je sastavljen od:
 - Zapovjedništva PP NOS OS RH (sa sjedištem u vojarni "Knez Trpimir" u Divuljama),
 - Protupožarnih namjenski organiziranih snaga Hrvatskog ratnog zrakoplovstva i protuzračne obrane – PP NOS HRZ-a i PZO-a; sastavljen od

- PPE (protupožarna eskadrila–avioni) sa sjedištem u zrakoplovnoj bazi u Zemunik i PP NOSk (protupožarna namjenski organizirana skupina–helikopteri) sa sjedištem u vojarni “Knez Trpimir“ u Divuljama,
- Protupožarnih namjenski organiziranih snaga Hrvatske kopnene vojske (PP NOS HKoV-a; sastavljene od PP NOS–1 HKoV-a s razmještajem na Brijunima i PP NOS–2 HKoV-a s razmještajem na Mljetu),
 - Protupožarnih namjenski organiziranih snaga Hrvatske ratne mornarice (PP NOS HRM-a; sa sjedištem u vojarni “Sv. Nikola“ u Splitu).

Za zapovjednika PP NOS OS RH imenovan je general bojnik Mate Obradović. PP NOS OS RH brojio je 230 pripadnika Oružanih snaga Republike Hrvatske. PP NOS OS RH bio je u spremnosti za angažiranje od 1. svibnja 2011., a aktivnosti u okviru posebnih mjera zaštite od požara od interesa za Republiku Hrvatsku PP NOS OS RH provodio je u razdoblju od 15. svibnja do 31. listopada 2011. Za vrijeme PP sezone u 2011. godini, PP NOS OS RH bio je angažiran na 297 požarišta. Pri tome je ostvareno 12 212 letova i 1.964,25 sati naleta, potrošeno 1 237196 litara goriva, izbačeno 52 102 tone vode te prevezeno 1401 osoba i 223,3 tone opreme.

- g.** Za potrebe žurnog prebacivanja teške građevinske mehanizacije s kopna na otoke i obratno, za eventualnu žurnu izradu prosjeka i probijanja protupožarnih putova radi zaustavljanja širenja šumskih požara, ustrojen je PP NOS HRM-a s odgovarajućim sredstvima i osposobljenim i uvježbanim osobljem (točka 33. Programa aktivnosti).
- h.** U skladu s obvezama iz točke 40. Programa aktivnosti, Oružane snage Republike Hrvatske uz upotrebu helikoptera u suradnji s DUZS-om provele su osposobljavanje dodatnog broja vatrogasaca kojima se popunjava Državna intervencijska postrojba. Oružane snage Republike Hrvatske pružile su potporu obuci vatrogasnih postrojbi s helikopterom na području Dubrovačko neretvanske županije (Pelješac i Korčula 16./17., 20./21. svibnja), Splitsko dalmatinske županije (Srinjine, Makarska i Divulje 20./23. svibnja, 28. lipnja, 09./10. kolovoza i 29. rujna 2011.) i Zadarske županije (27./28. lipnja 2011.). Isto tako na Učilištu vatrogastava i zaštite i spašavanja (DUZS) 18. travnja 2011. provedeno je osposobljavanje 24 pripadnika Oružanih snaga Republike Hrvatske.
- i.** Oružane snage Republike Hrvatske pripremile su, osposobile i opremile tim službe potrage i spašavanja iz sastava Bojne za specijalna djelovanja (BSD)

za spašavanje na teško pristupačnim područjima, iz vatrenog okruženja, neposredni prijevoz spašenih te traganje za ugroženim gasiteljima (točka 41. Programa aktivnosti). Tijekom protupožarne sezone tim je bio u stalnom dežurstvu u vojarni "Knez Trpimir" u Divuljama. U okviru PP sezone provedena je zajednička obuka pripadnika Hrvatske gorske službe spašavanja (HGSS) i pripadnika HRZ-a i PZO-a (21 sat naleta helikoptera).

j. U skladu s obvezama iz točke 42. Programa aktivnosti, Oružane snage Republike Hrvatske planirale su i provele potrebno specijalističko osposobljavanje protupožarne zrakoplovne skupine s dovoljnim brojem posada (letačko osoblje) i osoblja za opsluživanje (tehničko osoblje) protupožarnih zrakoplova (Canadair CL-415, Air Tractor AT 802A/F i helikoptera Mi-8 MTV1) za gašenje šumskih požara.

k. Za provedbu zadaća iz Programa aktivnosti (točka 43.) tijekom ljetne protupožarne sezone Oružane snage Republike Hrvatske osigurale su:

- šest zrakoplova tipa "Canadair" CL-415,
- šest izvidničko-navalnih zrakoplova tipa Air Tractor AT-802 A/F,
- dva helikoptera tipa Mi-8 MTV1.

l. U skladu s obvezama iz točke 43. Programa aktivnosti, u razdoblju izvan ljetne protupožarne sezone (od 1. siječnja do 15. svibnja 2011.) u vidnom dijelu dana Oružane snage Republike Hrvatske imale su u spremnosti za angažiranje:

- jedan zrakoplov tipa "Canadair" CL-415,
- jedan izvidničko-navalni zrakoplov tipa Air Tractor AT-802 A/F,
- jedan helikopter tipa Mi-8 MTV1.

Do 15. svibnja 2011. PP snage imale su 83 intervencije na požarištima. Pri tome je ostvaren 2301 let i 285,25 sati naleta te je izbačeno 11 484 tone vode.

m. Oružane snage Republike Hrvatske kontinuirano su pratile stanje i korištenje zrakoplova tipa Canadair CL-415, Air Tractor AT 802A/F i helikoptera Mi-8 MTV1 te su po potrebi poduzimale odgovarajuće aktivnosti u svrhu pravodobnog servisiranja, nabavke potrebnih rezervnih dijelova, alata, opreme, goriva, maziva, zaštitnih sredstava, pjenila za gašenje šumskih požara i retardanata (točka 44. Programa aktivnosti). U tu svrhu 28. ožujka

2011. obavljen je radni posjet trgovačkom društvu Zrakoplovno-tehnički centar d.d. u Velikoj Gorici.

- n. Za provedbu aktivnosti OS RH u protupožarnoj sezoni u 2011. godini u okviru Financijskog plana Ministarstva obrane (Program 8, Aktivnost H01) osigurana su financijska sredstva u iznosu od 99.855.000 kuna što je bilo dostatno za provođenje svih aktivnosti planiranih Operativnim planom angažiranja Oružanih snaga RH u gašenju šumskih požara u 2011. godini i Planom održavanja protupožarnih zrakoplova u 2011. godini.
 - o. Uz učinkovitu i stručnu pripremu, vrlo dobru organizaciju poslova, pravodobno i učinkovito praćenje svih stavki raspoloživih materijalnih i financijskih resursa te uz vrlo dobru suradnju i koordinaciju sa snagama DUZS-a i Hrvatske vatrogasne zajednice, Oružane snage Republike Hrvatske uspješno su provele sve zadaće u pripremi i provedbi protupožarne sezone u 2011.
- 3. Ministarstvo unutarnjih poslova**, sukladno svojim obvezama, koje se odnose na inspekcijski nadzor, provelo je ukupno 3079 inspekcijskih pregleda i 699 kontrolnih pregleda, temeljem čega je doneseno 579 rješenja s 2477 naloženih mjera. Podnijet je 481 optužni prijedlog za pokretanjem prekršajnog postupka i 112 prekršajnih naloga - tablica 1.
- Temeljem točke 1, posebno ističemo nadzor jedinica lokalne i područne uprave i samouprave, u kojem je utvrđeno da je od 577 jedinica lokalne samouprave (20 županija, Grad Zagreb, 127 gradova, 429 općina), dvije županije (Bjelovarsko-bilogorska i Splitsko-dalmatinska) i 8 općina (Berek, Šandrovac, Štefanje, Velika Pisanica, Zrinski Topolovac, Oprisavci, Promina i Tisno) još uvijek nisu izrađene procjene ugroženosti i planovi zaštite od požara. Navedene jedinice lokalne i područne samouprave su u postupku izrade (donošenja) Planova zaštite od požara.
- Temeljem točke 17 – 22, Inspekcijske službe zaštite od požara Ministarstva unutarnjih poslova u suradnji s nadležnim inspekcijama proveli su nadzore protupožarnih šumskih prometnica i prosjeka s elementima šumskih cesta kroz posebno ugrožene šume, željezničkih pruga koje prolaze kroz područja velikog i vrlo velikog stupnja ugroženosti od požara, javnih cesta državnog značaja i objekata na tim cestama, kao i onih područja na kojima su

prethodnih godina nastajali požari koji su ometali odvijanje cestovnog prometa, kao i cestovnih pravaca od lokalnog značaja koji su tijekom turističke sezone pojačano opterećeni prometom (prilazi hotelskim naseljima, autokampovima, javnim garažama, kulturno povijesnim lokalitetima i drugim objektima u kojima boravi ili se okuplja veći broj gostiju ili turista), nacionalnih parkova, parkova prirode i drugih zaštićenih šumskih površina, odlagališta komunalnog otpada na kojima se kontrolirano odlaže komunalni otpad, osobito na području priobalja. Broj provedenih nadzora kao i poduzetih upravnih mjera prikazan je tablici 1.

Temeljem točaka 23. i 24. Inspeksijske službe zaštite od požara i eksploziva Ministarstva unutarnjih poslova vezano za nadolazeću turističku i žetvenu sezonu sačinile su popis građevina i prostora, te plan inspeksijskih nadzora sa prioritetima. Također su obavile pojačani nadzor nad provedbom mjera zaštite od požara i tehnoloških eksplozija nad tim građevinama i prostorima, te su po utvrđenom stanju poduzimale zakonom propisane mjere (tablica 1). Posebna pozornost usmjerena je na primjenu provedba mjera zaštite od požara noćnih klubova, odnosno na turističke objekte u kojima se u tijeku noćnih sati okuplja veći broj osoba. Prilikom utvrđenih nepravilnosti inspeksijske službe podnosile su optužne prijedloge i prekršajne naloge u svrhu pravodobnog i dosljednog kažnjavanja subjekata koji nisu proveli mjere zaštite od požara. S tim u svezi Ministarstvo unutarnjih poslova uputilo je policijskim upravama uputu u kojoj se ukazuje na obveze MUP-a u izvršenju pojedinih točaka Programa aktivnosti, kao i zakonitost i dosljednost postupanja u upravnim i inspeksijskim postupcima, te krajnje rokove izvješćivanja.

Temeljem točke 45, Ministarstvo unutarnjih poslova obavilo je pripremu materijalno-tehničkih sredstava i inspeksijskih službi zaštite od požara potrebitih za utvrđivanje uzroka požara i pojačani inspeksijski nadzor. Tijekom požarne sezone nije bilo potrebno dislocirati inspektore zaštite od požara iz kontinentalnog dijela na priobalje radi obavljanja zadataka iz Programa aktivnosti.

Tablica 1: izvršeni inspeksijski nadzori sukladno Programu aktivnosti u 2011. godini, (stanje - 20. listopad 2011. godine)

R	Građevine i prostori	S	K	I	P	A	L	O	P	K	O	N	Prekršajne prijave
---	----------------------	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	--------------------

						pravne		odgovorne		fizičke	
						OP	N	OP	N	OP	N
1.	Hoteli	313	108	414	89	12	3	12			
2.	Moteli	16	1	6	6						
3.	Turistička naselja	14	3	5	6						
4.	Autokampovi	68	20	70	21	2		3		1	
5.	Marine	21	3	7	5	1		1			
6.	Disko-klubovi	117	44	251	25	2	2	2	2	1	
7.	Ostali ugostiteljski objekti	164	31	154	43	1		1	1	3	
8.	Bolnice	86	16	92	39		7		7		
9.	Benzinske postaje	276	30	95	47	12	12	11	12	1	
10.	Pravne osobe u kojima se obavlja utovar opasnih tvari u motorna vozila, pretaču zapaljive tekućine i plinovi	147	33	54	37	14		15			
11.	Pravne osobe koje se bave proizvodnjom, prometom i korištenjem eksplozivnih tvari	344	4	13	8	4		6		3	
12.	Prodavaonice oružja i streljiva	130	6	22	6	2		2			
13.	JP Hrvatske šume (šumarije)	73	7	13	15						
14.	Nacionalni parkovi	6	3	4	1	1		1			
15.	Parkovi prirode	10	2	6	6	2		2			
16.	Ostali zaštićeni objekti prirode	23	2	5	4	1		1			
17.	Trase elektroenergetskih vodova s pripadajućim elektro-energetskim objektima	88	2	2	10						
18.	Željezničke pruge	20	7	21	7	2		2			
19.	Glavni cestovni pravci	66	2	3	4						
20.	Odlagališta komunalnog otpada	170	21	42	26	3		2			
21.	Ostale građevine i prostori	668	175	1091	247	31		29		10	
22.	Jedinice područne samouprave (županije)	8	4	6	2						
23.	Jedinice lokalne samouprave (gradovi)	78	17	33	24	1		1		1	
24.	Jedinice lokalne samouprave (općine)	173	38	68	27	1		1		1	
25.	Protupropisno spaljivanje na otvorenom prostoru					1		1		275	66
UKUPNO:		3079	579	2477	699	93	24	93	22	295	66

OP = optužni prijedlog za pokretanje prekršajnog postupka

N = prekršajni nalog

- 4. Hrvatska vatrogasna zajednica** je prema točki 7. Programa aktivnosti izradila Plan za izvanredno (interventno) angažiranje dobrovoljnih vatrogasnih postrojbi, prema dospjelim podacima iz vatrogasnih zajednica županija. Sukladno točki 13. Programa, u sklopu promidžbenih aktivnosti tiskana je promidžbena brošura „Sprječimo nesreće“ (9 270) i bojanke za

djecu u 54.700 primjeraka. Za opremanje vatrogasnih postrojbi proveden je javni natječaj za 140 kompleta osobne zaštitne opreme za gašenje požara na otvorenom prostoru, kojima će se opremiti dobrovoljni vatrogasci. U kompletu je vatrogasno odijelo, kaciga, rukavice i čizme. Zbog žalbi na dijelove natječaja, postupak je završen sredinom studenog, pa će raspodjela uslijediti u narednom razdoblju.

5. obvezama iz točke 9. i 55. (prioriteti razminiranja) Hrvatski centar izradio je Trogodišnji plan humanitarnog razminiranja, koji uvažava prioritete razminiranja u županijama koje imaju minsko sumnjive prostore. Hrvatski centar za razminiranje uspostavio je i mogućnost internetskog načina korištenja i uvida u karte miniranih područja za korisnike kojima su ti podaci neophodni (DUZS, vatrogasne zajednice, vatrogasne postrojbe, MORH, MUP).
6. Vezano za izvješća drugih izvršitelja zadaća i sudjelovatelja Programa aktivnosti, potrebno je naglasiti da su zadaće Programa aktivnosti provedene u zadanim rokovima. Obzirom na zadaće HŽ-a i održavanje pružnog pojasa na pojedinim dionicama Sekcija Split i Sekcija Rijeka, mehaničko čišćenje i kemijsko tretiranje je kasnilo, poradi odgađanja ugovora sa izvođačem radova i nabave herbicida. Na problematiku učestalog nastajanja požara nakon prolaska vlakova, ukazali su i županijski vatrogasni zapovjednici tijekom analize požarne sezone u 2011. godini.

PREGLED PODATAKA O POŽARIMA

Potrebno je naglasiti da su prognostički modeli Državnog hidrometeorološkog zavoda procijenili da će ljetno razdoblje biti sušnije, toplije i s manje padalina od prosjeka. Obzirom na navedeno i vatrogasne snage su imale povećani angažman, pa je razumljivo da i statistički podaci o požarima ukazuju trend povećanja broja požara i opožarene površine. Godina 2011. će ostati zabilježena po količini padalina manjim od mjesečnih prosjeka i to već u rano proljeće. Osnovni statistički podaci o požarima i analiza prikazani su u tekstu koji slijedi.

Tablica 2: Pokazatelji o požarima na priobalju i kraškom području (2011. i šestogodišnji prosjek 2005. - 2010.) - podaci iz DUZS - Vatrogasno operativno središte, razdoblje siječanj – listopad

Požari na otvorenom prostoru PRIOBALNO I KRAŠKO PODRUČJE	šestogodišnji prosjeak 2005. - 2010. 01.01. – 31.10.	2011. 01.01.-31.10.	2011. / prosjeak 2005.-2010.
Broj požara	3 100	3 705	16.3 % veći
Spaljena površina / ha	12 706	37 134	2.9 puta veća
Indeks opožarene površine (IOP, ha/požar):	4,09	10	2.4 puta veći

Na priobalnom i kraškom području, u promatranom razdoblju (prvih 10 mjeseci) a sukladno podacima koji se vode u Vatrogasnom operativnom središtu u 2011. godini, evidentirano je ukupno 3 705 požara što iznosi 16.3 % više u odnosu na isto razdoblje promatranog šestogodišnjeg prosjeka – tablica 2.

Ističemo da je u tim požarima, ukupno izgorjela površina 37 134 ha, što je 2.9 puta više u odnosu na promatrani šestogodišnji prosjek, a pri čemu je indeks opožarene površine (IOP) 2.4 puta veći.

Prema statističkim podacima koje vodi AOP MUP-a u prvih deset mjeseci evidentirano je na priobalju 3 171 požar (za 2011. godinu do 31. listopada) uz opožarenu površinu od 26 509 ha, ali ističemo kako se ta statistika odnosi samo na požare s određenom materijalnom štetom te je dijelom vezana za prekršajna i kaznena postupanja. Prema podacima AOP MUP-a u prvih deset mjeseci u cijeloj Republici Hrvatskoj je u požarima (na otvorenom i u zatvorenom prostoru) smrtno stradalo 37 osoba, a 79 je ozlijeđeno.

Tablica 3: Pokazatelji o požarima na priobalju i kraškom području (požarna sezona 2011. i šestogodišnji prosjek 2005. - 2010.), podaci iz DUZS - Vatrogasno operativno središte, razdoblje lipanj – listopad

Požari na otvorenom prostoru PRIOBALNO I KRAŠKO PODRUČJE	šestogodišnji prosjeak 2005. - 2010. 01.06. – 31.10.	2011. 01.06.-31.10.	2011. / prosjeak 2005.-2010.
Broj požara	1 945	1 825	6 % manji
Spaljena površina / ha	8 702	16 714	92 % veća
Indeks opožarene površine (IOP, ha/požar):	4,4	6.5	33.8 % veći

Sukladno podacima navedenim u tabelarnom prikazu, ove godine je u ljetnim mjesecima bilo 6 % manje požara u odnosu na isti vremenski period u šestogodišnjem prosjeku – tablica 3.

Broj požara je manji za 6 %, a zabilježena opožarena površina je veća za 92 % od šestogodišnjeg prosjeka, pri čemu je indeks opožarene površine (IOP) po jednom požaru veći za 33.8 %.

Tablica 4: Požari na otvorenom prostoru priobalja - miniranog i minski sumnjivog područja (podaci DUZS - Vatrogasno operativno središte)

Požari na otvorenom prostoru minirano i minski sumnjivo područje	broj požara	opožarena površina/ha	IOP (ha/požar)
siječanj-svibanj	58	6 735	116.1
ljetni mjeseci (lipanj-listopad)	37	1 208	32.6
UKUPNO	95	7 943	83.6

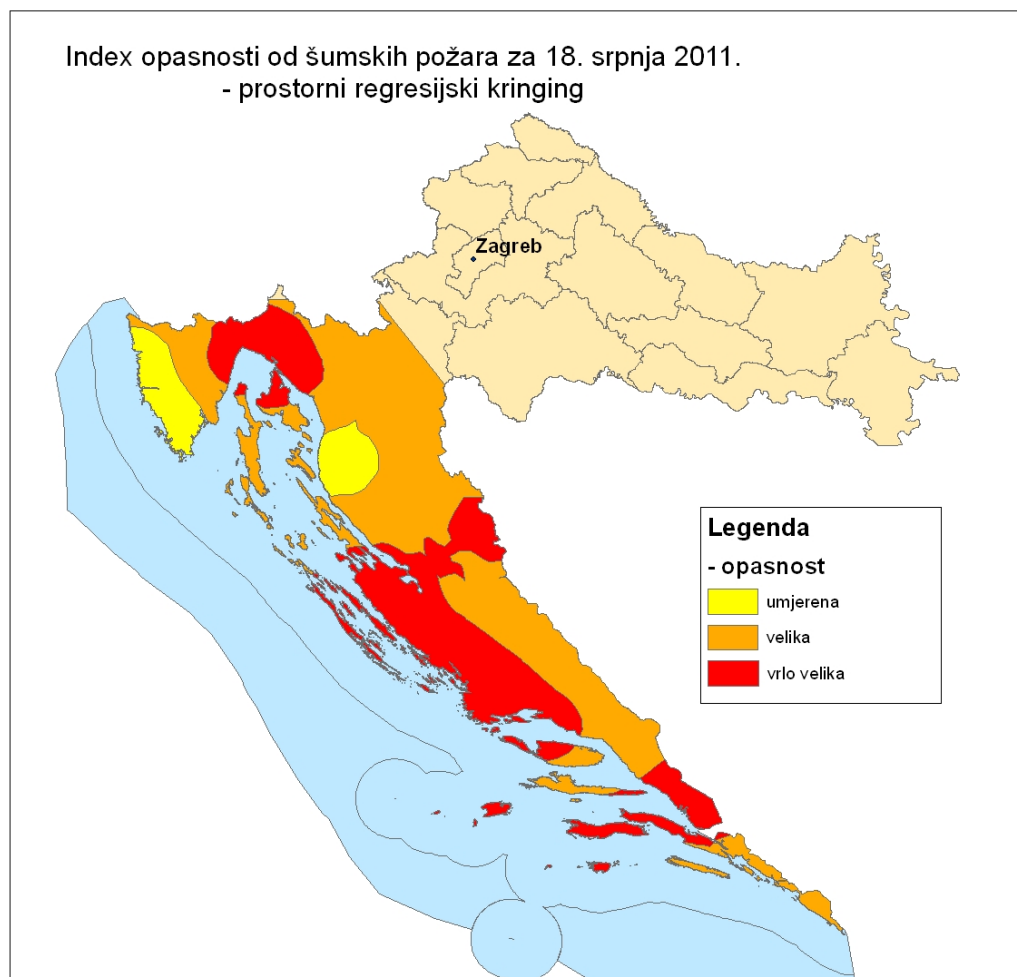
Ako se osvrnemo na požare koji su bili na miniranom prostoru, vidljivo je da je relativno veliki broj požara (95) bio na miniranim područjima s ukupno opožarenom površinom 7 943 hektara. Iz podataka je vidljivo da je značajnih 21.3 % izgorjele površine u prvih deset mjeseci 2011. godini na miniranim terenima na kojima je otežano gašenje požara. Naime, eksplozije tijekom požara onemogućuju pristup zemaljskim snagama, ali i zrakoplovima, pa se poradi sigurnosti takvi požari nadziru i gase u sigurnom prostoru.

Analiza statističkih podataka

Prema analizi Državnog hidrometeorološkog zavoda i DUZS, najveće klase opasnosti od požara zabilježene su u Dalmaciji (slika 1), prvenstveno u priobalnom dijelu srednje Dalmacije (velika i vrlo velika opasnost). Uz navedeno, godina 2011. će ostati zabilježena po količini padalina manjim od mjesečnih prosjeka i to već u rano proljeće. Do sredine travnja 2011. godine već je zabilježeno 18 522 hektara izgorjele površine, a zrakoplovi su morali intervenirati na čak 64 požara.

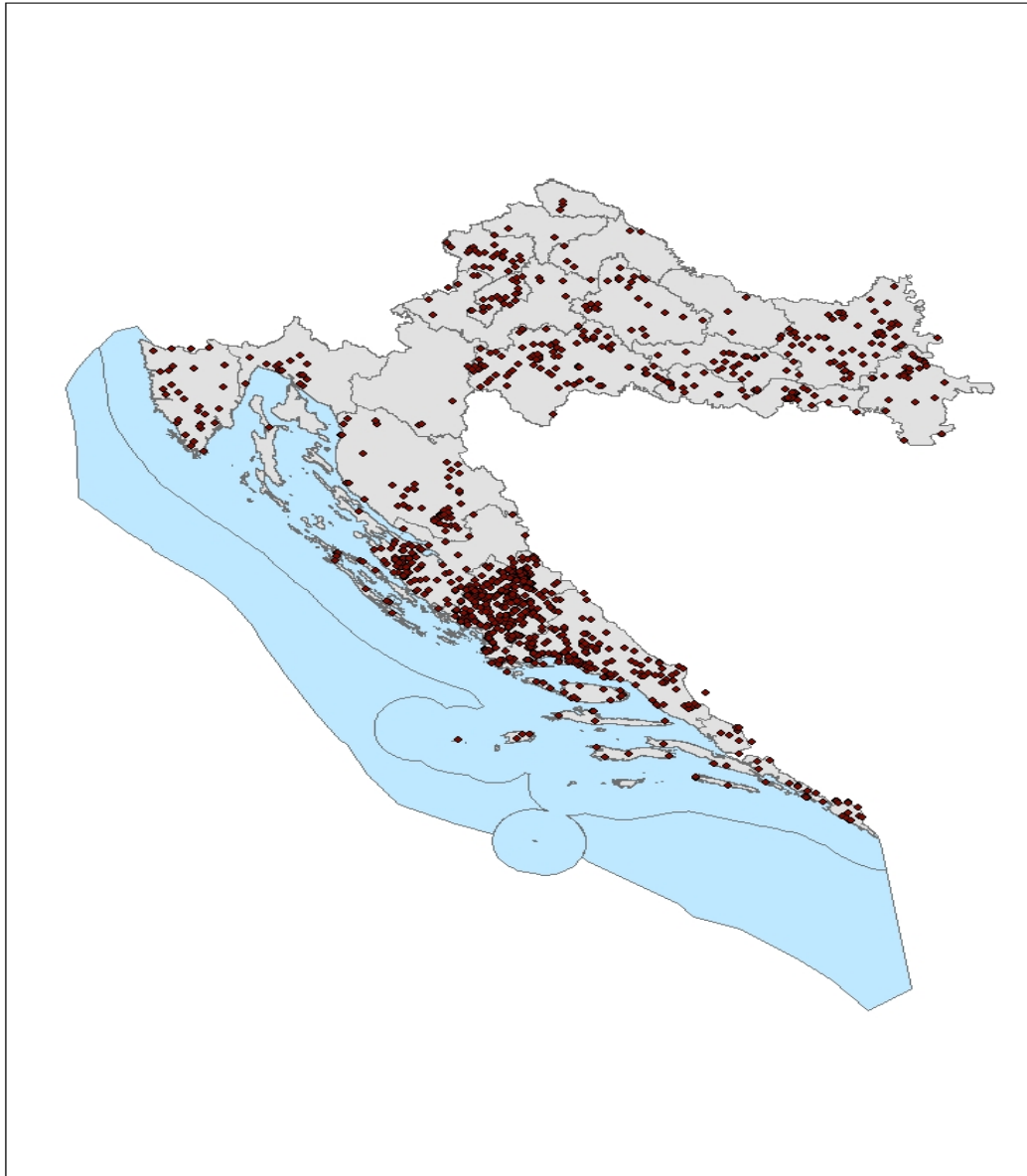
Isto tako, značajniji broj požara (265) zabilježen i u prvoj polovini mjeseca listopada s preko 1 900 ha izgorjele površine. Obzirom na navedeno, vatrogasne snage na priobalju su imale povećani broj intervencija gašenja požara na otvorenom prostoru, a time i troškova djelovanja. Potrebno je naglasiti da je i vjetrovito vrijeme uzrokovalo brzo širenje

požara na većim površinama, a jaki udari vjetra mjestimično su onemogućavali i djelovanje zrakoplova na požarima (Žrnovnica, Podgora).

Slika 1: klase opasnosti u srpnju 2011 godine

Analizirajući učestalost izbijanja požara na određenom prostoru (slika 2) vidljivo je da je najveći broj požara zabilježen u srednjoj Dalmaciji na prostoru u zadarskoj županiji, cijelo područje šibensko – kninske županije, pa sve do Omiša u splitsko – dalmatinskoj županiji. Učestalost izbijanja požara većim dijelom se poklapa sa područjima gdje je zabilježen visok i vrlo visok indeks opasnosti od nastanka i širenja požara (FWI – indeks).

Slika 2: područje najveće učestalosti zabilježenih požara (većih od 5 ha) u 2011. godini

RASPODJELA POŽARA PO VELIČINI OPOŽARENE POVRŠINE I VREMENU AKTIVNOG GAŠENJA

Tablica 5: Raspodjela požara po veličini opožarene površine
(podaci DUZS - Vatrogasno operativno središte)

2011.	mjesec	< 5 ha	5 – 10 ha	10 - 100 ha	> 100 ha
	VI.	93,50%	3,50%	2,50%	0,50%
	VII.	88,66%	5,15%	4,12%	2,06%
	VIII.	86,56%	5,69%	6,38%	1,37%
	IX.	81,64%	6,25%	10,55%	1,56%
	X.	85,64%	6,01%	7,05%	1,31%
	VI.-X.	86,08%	5,59%	6,90%	1,42%

Tablica 6: Raspodjela požara po vremenu aktivnog gašenja (od dojave do gašenja) - podaci DUZS - Vatrogasno operativno središte

2011.	mjesec	< 4 sata	4 – 12 sati	> 12 sati
	VI.	90,45%	6,53%	3,02%
	VII.	85,47%	10,03%	4,50%
	VIII.	82,87%	12,04%	5,09%
	IX.	81,51%	12,13%	6,36%
	X.	83,42%	11,84%	4,74%
	VI.-X.	83,86%	11,09%	5,05%

Iz prethodne dvije tablice razvidno je da u požarima nastalim u razdoblju lipanj-listopad u 2011. godini na priobalnim i kraškim područjima, u prosjeku:

- u 86,08% požara opožarena površina manja je od 5 ha.
- 83,86% požara ugašeno je u vremenu do četiri sata od trenutka dojave.

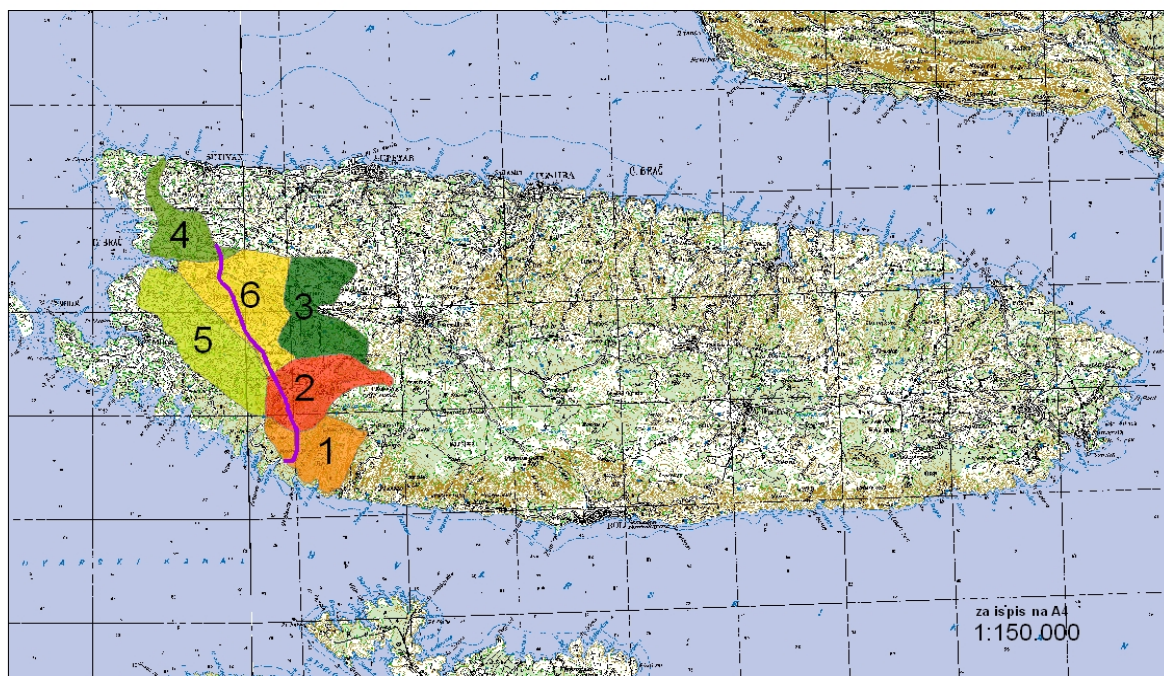
Ovakva postignuća rezultat su brzog i učinkovitog sustava koji omogućava brzu reakciju svih potrebnih snaga u kratkom vremenu, a što je prije svega omogućio učinkovit

sustav preventivnih dislokacija vatrogasnih snaga na požarno ugrožena područja te zapošljavanje sezonskih vatrogasaca u domicilnim postrojbama na priobalju.

U ovogodišnjim požarima na otvorenom prostoru priobalja 4 vatrogasca lakše su ozlijeđena. Težih ozljeda nije bilo.

Najznačajniji ovogodišnji požari na priobalju

Kao najznačajnija dva požara (po veličini i opasnostima) u ovogodišnjoj požarnoj sezoni izdvajaju se požari na otoku Braču i kod mjesta Pađene u šibensko – kninskoj županiji. Požar na otoku Braču nastao je 14. srpnja 2011. godine u uvali Blaca, a izgorjelo je raslinje (borovi, česmina, makija, poljoprivredne kulture) na površini od 5 600 hektara. Teren je bio teško pristupačan za vatrogasne snage, a uslijed djelovanja jakog vjetra požar je ugrožavao mjesta Milna, Sutivan, Ložišća, Bobovišća i nekoliko manjih naselja. Angažirane su sve raspoložive zrakoplovne i zemaljske vatrogasne snage, a formiran je i stožer zaštite i spašavanja koji je angažirao i sve ostale potrebne interventne službe. Požar je pogašen 25. srpnja 2011. godine. Ističemo kako je u vrlo zahtjevnom požaru nije bilo znatnijih oštećenja na objektima, a jedna osoba je zadobila lakše tjelesne ozljede.

Slika 3: prikaz izgorjele površine na otoku Braču

Požar u Pađenima nastao je 13. rujna u blizini vojarnje i grada Knina. Iako su angažirane zrakoplovi i zemaljske snage za gašenje, požar se brzo širio te zahvatio i područje vojarnje i objekte skladišta. Poradi jakih eksplozija vatrogasne snage su izvučene iz prostora požarišta, a obavljena je i evakuacija 200 ugroženih civila i smještenih u vojarnu u Kninu. Također je formiran stožer zaštite i spašavanja koji je u koordinaciji s djelatnicima MORH-a poduzeo sve potrebne radnje u cilju saniranja požara.

Potrebno je još naglasiti da je požarna sezona 2011. bila specifična poradi manjeg prosjeka oborina i suše koja je kulminirala u proljeće i krajem ljeta. Zabilježene su specifične i zahtjevne intervencije kao što su požari u zaleđu Šibenika, tehnička intervencija isušivanja jezera u cilju potrage za nestalom osobom, kao i povećan broj požara u proljeće i krajem ljeta. Kako je već i rečeno značajan dio opožarene površine nalazio se na minsko sumnjivom prostoru. Uz navedeno, osim redovnih dislokacija vatrogasnih snaga, obavljene su dvije izvanredne dislokacije poradi gašenja požara na otoku Braču i kod Podgore.

Požari u pograničnom području

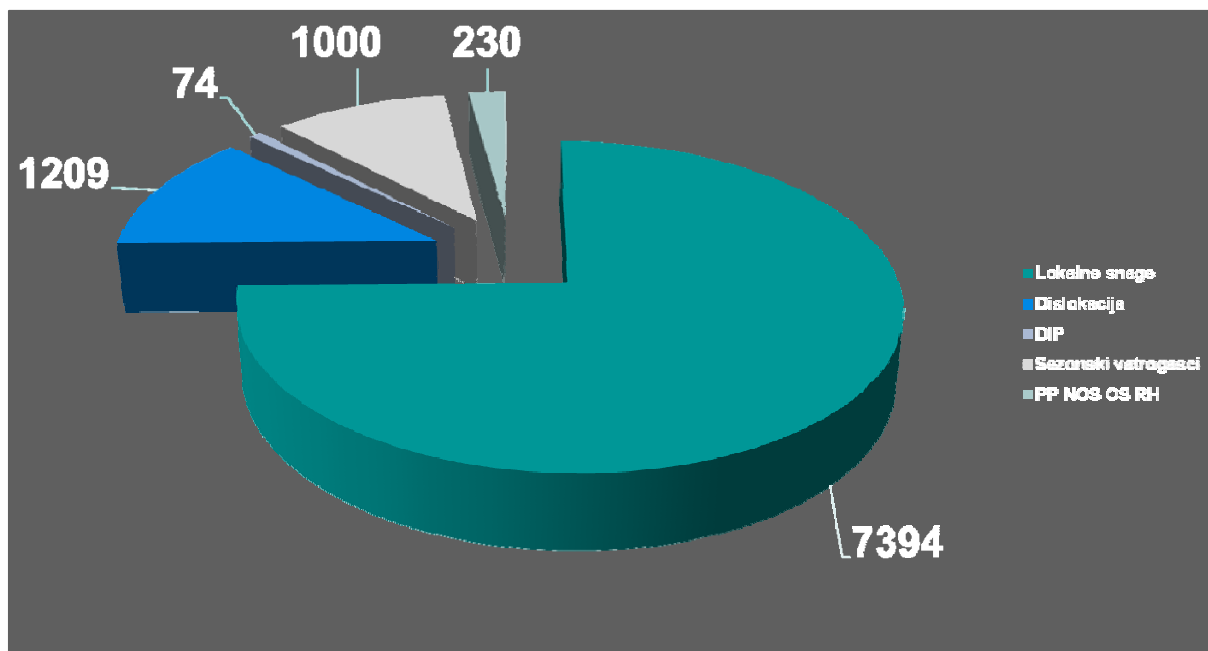
Potrebno je naglasiti da je Republika Hrvatska pozicionirana kao lider u regiji u smislu gašenja šumskih požara. Tako su u tri navrata zračne snage djelovale u susjednoj BiH: dva puta na požarima kod Trebinja i jednom na požaru kod Neuma. Standardnom operativnom postupku između Državne uprave za zaštitu i spašavanje i Ministarstva sigurnosti Bosne i Hercegovine o pružanju prekogranične pomoći u gašenju požara otvorenog prostora, Hrvatske protupožarne snage uspješno su djelovale na teritoriju Bosne i Hercegovine.

Na požaru kod Trebinja (10. do 12. kolovoza) sudjelovale su i zemaljske vatrogasne snage – JVP Konavle s četiri vatrogasna vozila i osam vatrogasaca. Na gašenju požara kod Neuma osim zrakoplova, sudjelovala je JVP Metković sa jednim vatrogasnim vozilom i tri vatrogasaca.

ANGAŽIRANE SNAGE KOJE SU SUDJELOVALE U GAŠENJU POŽARA U POŽARNOJ SEZONI 2011. GODINE SUKLADNO DRŽAVNOM PLANU

- **7394 operativnih vatrogasaca** u javnim vatrogasnim postrojbama i dobrovoljnim vatrogasnim društvima iz priobalnih Županija
- **74 pripadnika DIP-a** (četiri baze DUZS – Zadar, Šibenik, Split i Dubrovnik)

- **1209 vatrogasaca** u organiziranim dislokacijama iz kontinentalnih Županija na područje priobalja (četiri baze DUZS, 21 lokacija na priobalju, otocima i poluotocima)
- **1000 sezonskih vatrogasaca** angažiranih putem Programa aktivnosti
- **230 pripadnika NOS OS RH** (kopneni, zračni, pomorski)

Slika 4: grafički prikaz snaga

FINANCIJSKO IZVJEŠĆE PROVEDBE PROGRAMA AKTIVNOSTI U 2011. GODINI

Za potrebe provedbe Programa aktivnosti u 2011. godini iz Državnog proračuna je osigurano 34.620.000,00 kuna (godišnji plan projekta K260089) za potrebe Državne uprave za zaštitu i spašavanje.

Realizacija navedenih sredstava iz nadležnosti Državne uprave za zaštitu i spašavanje, prikazana je u tablici 7.

Tablica 7:
STANJE NA DAN 15. studeni 2011. godine

ŠIFRA PROJEKTA	PROGRAM AKTIVNOSTI U PROVEDBI POSEBNIH MJERA ZAŠTITE OD POŽARA	IZNOS
K260089	UKUPNO OSIGURANA SREDSTVA	34.620.000,00
	REALIZIRANO	32.188.363,71 kn
	REALIZIRANO U ODNOSU NA GODIŠNJI PLAN (%)	92,98%
	NEREALIZIRANE OBVEZE (sezonci)	650.000,00 kn
	% REALIZACIJE (SA OBVEZAMA) U ODNOSU NA GODIŠNJI PLAN	94,86%

Od planiranih financijskih sredstava Državne uprave za zaštitu i spašavanje (34.620.000,00 kn), do 15. studenog 2011. godine realizirano je 32.188.363,71 kn, odnosno 92,98%. Financijska sredstva osigurana u Državnom proračunu za 2011. godinu, bit će u cijelosti realizirana do kraja godine.

ZAKLJUČAK

1. Zadaće iz Programa aktivnosti temeljem izvješća izvršitelja i sudjelovatelja zadaća, te uvidom u stvarno stanje provedene su u zadovoljavajućoj mjeri i u zadanim rokovima, osim zadaća HŽ-a u svezi tretiranja i održavanje pružnog pojasa na dionicama Sekcija Split i Sekcija Rijeka. Angažiranje izvršitelja i sudjelovatelja Programa aktivnosti je poboljšano u odnosu na prethodnu godinu.
2. Vrednujući pokazatelje izgorjele površine po jednom požaru (6.5 ha/požar), zaključuje se da su požari bili na vrijeme uočeni i da je operativni sustav brzo reagirao, te spriječio nastanke još većih izravnih i neizravnih šteta. Povećane vrijednosti izgorjelih površina rezultat su manjih količina padalina od mjesečnih prosjeka i to već u rano proljeće. Prognostički modeli Državnog hidrometeorološkog zavoda procijenili da će ljetno razdoblje biti sušnije, toplije i s manje padalina od prosjeka. Obzirom na navedeno i vatrogasne snage su imale povećani angažman, pa je razumljivo da i statistički podaci o požarima ukazuju trend povećanja broja požara i opožarene površine. Potrebno je naglasiti da su uz redovne dislokacije vatrogasnih snaga, obavljene i dvije izvanredne dislokacije s kontinentalnog dijela Republike Hrvatske za gašenje požara na otoku Braču i Podgori.
3. Tako postavljenim sustavom spašen je velik broj objekata, turističkih destinacija i vegetacijskog pokrova na požarno ugroženim područjima, što ukazuje na dobru koordinaciju svih aktivnosti protupožarne zaštite u sustavu zaštite i spašavanja. Koordinacijom iz jednog mjesta, Državne uprave za zaštitu i spašavanje – Vatrogasnog operativnog središta u Divuljama, omogućeno je uspješnije djelovanje svih operativnih snaga unutar jedinstvenog zapovjednog sustava na svim razinama.